

2) Sekcija za detaljne terenske radove: omeđavanje meda i objekata, dešifrovanje snimaka, merenje frontova i kontronih profila, dopunska snimanja. U ovoj sekciji bi se zaposlilo osoblje u potrebnom broju koje sada radi na novom premeru.

3) Sekcija za snimanje i foto-grafske radove.

4) Sekcija za restituciju kontroli i izvlačenje planova, za računanje površina i izradu azbučnih registara.

Na čelu oteka bio bi šef sa najmanje dva pomoćnika kome bi bile podređene sve sekcije i koji bi rukovodio svim radovima.

Najzad ostaje nam da damo približne podatke o efektu

koji bi se godišnje postigao pod normalnim uslovima rada sa pet aparata za restituciju. Ako bi se radilo na restituciji u dve smene (svaka po 7 časova rada) mogu se godišnje dobiti planovi na površini:

1) u razmeri 1:2500 od oko 100 hiljada ha pod pretpostavkom da je razmera snimaka oko 1:6000.

2) U razmeri 1:5000 od oko 150 hiljada ha pod pretpostavkom da je razmera snimaka oko 1:8000 — 1:9000.

Gornje površine mogu se povećati $1\frac{1}{2}$ do 2 puta ako se vrši snimanje terena sa krupnim parcelama.

Beograd
1939 godine

Инж. МИЛАН П. ДРАЖИЋ

доцент Техн. факултета у Београду

КОЈИМ РЕДОМ ТРЕБА УПИСИВАТИ ДЕТАЉНЕ ТАЧКЕ ПРИ РАЧУНАЊУ ПОВРШИНА

Да би се убрзао посао око рачунања површина из координата, да би се донекле спровела аутоматски контрола преписивања координата изнећемо неколико практичних савета.

Нумерисање детаљних тачака, међних белега, као и уписивање нумера тачака у образац за рачунање површина не треба вршити ма којим редом, већ систематизирати. Последице су осетне како у квалитету тако и у квантитету посла.

1. Нумерисање детаљних тачака треба вршити у смислу казале на сату. У том случају ређаће се бројеви у обрасцу за рачунање површина природним редом, што искључује могућност, да приликом преписивања координата из 25 обр., упишемо обратно координате. У сл. 1 обележене су са 1—18 детаљне тачке парцела 1-8 са повр-

шинама P_1 — P_8 . Из табеле 1 види се да стоји 17 па 18, 1 па 2; из табеле 2 види се да стоји 8 па 9, 10 па 11.

Ако детаљне тачке нумеришемо обрнутим смислом сл. 2 онда се из табеле 3 и 4 види, да се тачке ређају обрнуто природном реду бројева. Из табеле 3 види се да стоји 2 па 1, 18 па 17; из таб. 4 стоји 11 па 10 итд. Дакле другше него што се ређају у 25 обр., па је потребно нарочито обратити пажњу да се не упишу погрешно координате тачке 17 место 18 и обрнуто.

Поред тога, радећи по првом начину, можемо лако контролисати да ли су тачке добро уписане, јер се одмах види да ли бројеви тачака правилно расту или опадају, аналогно првој парцели.

Ако блок има два низа парцела, нумерисање као у сл. 3 иза-

18	1
17	2
16	3
15	4
14	5
13	6
12	7
11	8
10	9

1	18
2	17
3	16
4	15
5	14
6	13
7	12
8	11
9	10

19	18	1
20	17	2
21	16	3
22	15	4
23	14	5
24	13	6
25	12	7
26	11	8
27	10	9

27	18	1
26	17	2
25	16	3
24	15	4
23	14	5
22	13	6
21	12	7
20	11	8
19	10	9

18	19	1
17	20	2
16	21	3
15	22	4
14	23	5
13	24	6
12	25	7
11	26	8
10	27	9

ст.1
Нумери-
само ч
смыслу
казыбъне

ст.2
4 сүрөт-
ном смыслу

ст.3
Блок са 2 реңи
болу ч смыслу
казыбъке, болу
сүрөтто

ст.4
Блок са 2 реңи
болу ч смыслу
казыбъке, болу
сүрөтто

ст.5
Блок са 2 реңи
ч смыслу казы-
бъне оюблоку,
зотун кроз сре-
дину

Таб.1 43 ст.1

Таб.2 43 ст.1

P ₁	P ₂	P ₃	P ₄	P ₅	P ₆	P ₇	P ₈	P ₁	P ₂	P ₃	P ₄	P ₅	P ₆	P ₇	P ₈
17	16	15	14	13	12	11	10	8	7	6	5	4	3	2	1
18	17	16	15	14	13	12	11	9	8	7	6	5	4	3	2
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17
2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	13	14	15	16	17	18
17	16	15	14	13	12	11	10	8	7	6	5	4	3	2	1
18	17	16	15	14	13	12	11	9	8	7	6	5	4	3	2
Таб.3 43 ст.2															
P ₁	P ₂	P ₃	P ₄	P ₅	P ₆	P ₇	P ₈	P ₁	P ₂	P ₃	P ₄	P ₅	P ₆	P ₇	P ₈
2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	13	14	15	16	17	18
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17
18	17	16	15	14	13	12	11	9	8	7	6	5	4	3	2
17	16	15	14	13	12	11	10	8	7	6	5	4	3	2	1
2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	13	14	15	16	17	18
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17
Таб.5 43 ст.5															
P ₈	P ₇	P ₆	P ₅	P ₄	P ₃	P ₂	P ₁	P ₁₆	P ₁₅	P ₁₄	P ₁₃	P ₁₂	P ₁₁	P ₁₀	P ₉
8	7	6	5	4	3	2	1	17	16	15	14	13	12	11	10
9	8	7	6	5	4	3	2	18	17	16	15	14	13	12	11
27	26	25	24	23	22	21	20	19	20	21	22	23	24	25	26
26	25	24	23	22	21	20	19	20	21	22	23	24	25	26	27
8	7	6	5	4	3	2	1	17	16	15	14	13	12	11	10
9	8	7	6	5	4	3	2	18	17	16	15	14	13	12	11

жива код половине парцела, да се бројеви тачака ређају обрнуто природном бројном реду; нумерисање као у сл. 4 изазива код половине парцела, да се бројеви тачака ређају делимично у природном бројном реду, делимично у обрнутом; нумерисање пак као у сл. 5 своди број тачака, које се морају уписивати у обрнутом реду, на минимум. Док је у првом случају 100% тачака уписано обрнутим редом, у другом је 66% а у трећем само 33%, или према укупном броју тачака у блоку 50%, односно 33% и 16%. Дакле треба за 1/3 тачака у делу блока или 1/6 укупног броја тачака у блоку обратити пажњу да се препишу добро, без грешке.

2. У обрасцу за рачунање површина треба уписивати детаљне тачке идући око парцеле у смислу казаљке на сату, да би се први резултат, површина, добио позитиван а не у декадној допуни, али треба нарочито бирати ред па овако уписати:

а) ако желимо рачунати површине овим редом од P_1 до P_8 онда почети са тачком 17 за прву парцелу, са 16 за другу, са 15 за трећу итд. Види табелу 1.

б) ако желимо рачунати површине другим редом од P_8 — P_1 онда треба почети с другог краја, са тачком 8 за осму, тачком 7 за седму парцелу итд. Види таб. 2.

Према томе можемо поставити једно просто правило:

Гледајући низ парцела у правцу реда рачунања површина (од P_1 ка P_8 за таб. 1 или од P_8 ка P_1 за таб. 2) треба уписати тачке **на десној страни сваке парцеле.**

Овакав начин уписивања тачака има ово преимућство: кад се загледа таб. 1 и 2 види се да **завршна** координата (17, у по-

гледу рачунања површине а не писања) у претходној парцели преставља **почетну** координату у наредној парцели. То значи да се та координата већ налази на тастатури машине за рачунање; не треба дакле са тастатуре ништа брисати, нити ново уводити. На 10 парцела уштедимо 10 брисања и 10 намештања, што је еквивалентно рачунању једне парцеле, дакле уштеда је 10%.

Ово преимућство оваквог начина уписивања у образац за рачунање површина независно је, да ли су тачке у блоку нумерисане у смислу казаљке или не. Исто тако без икаквог утицаја су и детаљне тачке — преломи — на границама двеју парцела, на пр. ако би било још детаљних тачака између 2—17, 3—16, 4—15 итд.

Међутим овај континуитет може да прекине нека детаљна тачка — прелом — на десној страни, која се јавља само у једној парцели, на пр. између 16—17, 12—13 итд., јер таква тачка улази у рачунање површине само једне парцеле. Прелом на левој страни нема утицаја. Зато ако видимо да на десној изабратој страни има прелома а на левој нема, променићемо ред рачунања, тако да лева страна буде за нови смер а десна да буде лева страна, те можемо искористити добру страну овог начина.

Ако пак и на левој и на десној страни има прелома, онда се кидва веза између појединих парцела, јер се прелом јавља као завршна тачка а није почетна, јер не спада у суседну парцелу, континуитета нема, те не можемо искористити добру страну горе описаног начина. Али како се некаквог реда ипак морамо држати, па ма како уписивали тачке, а ниједан други ред нема преимућство над оваквим

радом, каквог смо изложили, можемо га задржати за све случајеве без разлике.

Резимираћемо на крају наше излагање:

- а) треба нумерисати детаљне тачке у смислу казаљке, прво спољну страну блока па средину,
- б) треба уписивати за рачуна-

ње површина у смислу казаљке увек прво тачке на десној страни парцеле, оријентишући се у правцу реда рачунања парцела и

- в) за десну страну треба бирати ону страну блока, на којој нема прелома између чеоних тачака парцела.

Inž. MILAN P. DRAŽIĆ

docent Tehničkog fakulteta u Beogradu

REFORMA KATASTRA

Pravilnik za izvršenje omeđavanja.

Omeđavanje treba da za uvek prečisti odnose između suseda, da uredi dakle granične odnose, pa je prema tome ono i pravni i tehnički posao.

Mi smo pitanje formalnosti omeđavanja donekle već dodirнули na mestu, gde smo govorili o njemu kao tehničkoj radnji sa katastarskog gledišta. (vidi Glasnik br. 1 od 1939 g.). Ovde bismo želeli da dodamo ono što tamo nije rečeno.

Pravilnikom treba da bude određeno: sastav komisije za omeđavanje na pr. sudija, geometar, predstavnik opštine, predstavnik građana, pisar; delokrug rada komisije kao prvostepene vlasti, rokovi za žalbu drugostepenoj vlasti, način podnošenja žalbe; pitanje prostorija za biro, troškovi i dnevnice itd. Taj pravilnik bi morala da izradi jedna stručna komisija, u kojoj bi bili zastupljeni i pravници i geometri. Što se tiče tehničkog dela ovog pravilnika, on je već unapred dobrim delom obeležen Katastarskim pravilnikom, te bi bilo vrlo lako učiniti

još neke potrebne izmene ili dopune.

Moramo međutim naglasiti da smo otsudno protivni da opštinski predstavnik omeđava privatna imanja. On je samo svedok pri ovom radu, zastupnik opštinskih i opštih interesa kad oni dođu u pitanje i posrednik između komisije i građana u cilju ubrzanja posla. Ovo naročito ističemo, jer ima predloga da se omeđavanje vrši po kazivanju predstavnika a ne po kazivanju vlasnika, pod izgovorom da je to brže a sa vlasnicima sporije, naročito što vlasnici ne bi eventualno došli. Ako se ne varam tako je baš radeno u Francuskoj, međutim znamo dobro kako ona stoji u pogledu katastra. Zato bi trebalo u pravilniku predvideti oštre kazne protiv onih što namerno ili iz nehata ne dođu na omeđavanje. I ako se budu primenile odmah i bez obzira na partiju i ličnost, posao će teći vrlo glatko, bolje nego baš i sa predstavnikom bilo opštine bilo vlasnika.

Najvažnije u ovom pitanju je postići saglasnost i saradnju između organa Ministarstva Pravde i Ministarstva Finansija. Zakon o katastru predviđa izrično omeđavanje. Potrebno je doneti Ured-

* U prošloj sveski Glasnika na strani 69 treba da stoji naslov **Reforma katastra** (nastavak) a Poboľšanje izrada i umnožavanja planova da ostane kao podnaslov.